

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt vi som land skal indstille os på en fremtid, hvor vi skal modtage flygtninge.

(Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Råstoffer og Arbejdsmarked)

Naalakkersuisut takker for dette relevante forslag om en forespørgselsdebat hvor Grønlands fremtidige flygtninge situation drøftes.

Flygtningesituationen i Grønland er tidligere blevet drøftet ved forårssamlingen i 2016 hvor medlem af Inatsisartut Naaja Nathanielsen, Løsgænger fremlagde et beslutningsforslag om modtagelse af bl.a. kvoteflygtninge i Grønland.

Her blev det anset for vigtigt, at den eventuelle fremtidige modtagelse af sårbare mennesker, som kommer fra voldsomme oplevelser, foregår i trygge og gennearbejdede rammer, og at den nødvendige lovgivning er på plads. Derfor var der enighed om i de politiske partier, at Grønland på daværende tidspunkt ikke var klar til at modtage flygtninge.

Grønland har pt. 1 flygtning som efter megen polemik med de danske myndigheder omkring netop lovhjemmel, muligheder for integration m.m. nu har fået opholdstilladelse i Grønland. Vedkommende har fået arbejde i en kommune samt personalebolig. Dette er imidlertid sket på baggrund af de almindelige regler der er gældende i det grønlandske samfund og ikke særregler vedtaget af de danske myndigheder.

De danske myndigheder – Folketinget og den danske regering – har den lovgivende og udøvende, samt administrative kompetence indenfor udlændingeområdet i Grønland og den primære regulering på flygtningeområdet er den danske udlændingelov.

Den anordning som sætter udlændingeloven i kraft for Grønland, Anordning nr. 150 af 23. februar 2001 om ikrafttræden for Grønland af udlændingeloven er således baseret på den i 2001 gældende udlændingelov i Danmark. Der er ikke foretaget løbende ændringer af anordningen for Grønland siden dennes ikrafttrædelse i 2001.

Det betyder at lovgivningen i Grønland på væsentlige punkter er anderledes end den nugældende danske udlændingelov. Den danske udlændingelov er dels strammere, dels langt mere detaljeret end den version, som gælder for Grønland.

Muligheden for opnåelse af flygtningestatus i Danmark og dermed i Grønland, er reguleret i udlændingelovens §§ 7 og 8. Det fremgår af disse bestemmelser, at en flygtning kan opnå

såkaldt konventions-, beskyttelses- eller midlertidig beskyttelsesstatus. Derudover kan en flygtning få ophold som såkaldt kvoteflygtning eller ved en humanitær opholdstilladelse.

Modtagelsen af flygtninge hviler på en vurdering af deres sag med henblik på at fastslå, hvilken status flygtningen skal have og dermed hvilke rettigheder og pligter.

Som forholdene er nu er det således de danske myndigheder, der alene vurderer sager og træffer afgørelse om tilladelse til lovligt ophold for flygtninge i Grønland.

Under udlændingeområdet hører spørgsmålet om integration af flygtninge. Disse spørgsmål er reguleret i den danske integrationslov og danskuddannelsesloven. Begge love er kun gældende i Danmark, hvorfor forholdene der er reguleret i lovene som udgangspunkt er uregulerede i Grønland.

Den grønlandske lovgivende myndighed (Inatsisartut) kan ikke vedtage love med bestemmelser svarende til dem i integrationsloven eller danskuddannelsesloven og flygtninge med lovligt ophold i Grønland vil derfor kun være omfattet af den almindelige lovgivning i Grønland

Hvis Danmark/Grønland modtager flygtninge, har man pligt til at håndtere de behov som flygtninge i henhold til flygtningekonventionen har til bl.a. specialiseret lægehjælp til behandling af fx følgerne efter tortur og traumer, sprogundervisning på sprog som få eller ingen i Grønland taler samt adgang til uddannelse, beskæftigelsestilbud, skolegang og rimelige boligtilbud. Men den økonomiske nøgle for tildeling af midler fra staten til varetagelse af opgaverne gælder kun for danske kommuner.

Flygtninge med lovligt ophold i Grønland er således ikke omfattet af særlige regler og har ikke særlige rettigheder eller ret til at modtage særlige ydelser af særlig betydning for dem.

En flygtning bliver derfor behandlet som en almindelig borger og skal følge de samme regler. Det vil bl.a. sige at de skal registrere sig i folkeregistret, som ledige, søge om offentlig hjælp, modtage anvist arbejde, stille sig i boligkøen mv.

Men uanset hvor mange flygtninge der måtte komme, vil det være en kæmpe opgave for det grønlandske modtageapparat, herunder for de grønlandske kommuner at løfte. Der er på ingen måde hverken faglige, økonomiske eller praktiske (boliger) ressourcer tilstede.

Derfor er Naalakkersuisut i gang med at arbejde for, at der snarest bliver lavet en opdatering af gældende lovgivning tilpasset grønlandske forhold, herunder fastsættelse af egen integrationspolitik og om nødvendigt en integrationslov samt at de grønlandske myndigheder i højere grad bliver involveret i behandlingen af flygtningesager. Udarbejdelse af en integrationslov er en af målsætningerne i koalitionsaftalen fra 2018.

Der er startet en dialog mellem Udlændinge- og Integrationsministeriet og Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked for en afklaring af disse forhold og pt. er der forhandlinger i gang med den danske stat om integrationen af flygtninge.

I dialogen indgår også finansieringen af udlændingeområdet herunder udgifterne til integration. Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at Danmark som udgangspunkt skal finansiere udlændingeområdet herunder udgifterne til integration, så længe udlændingeområdet ikke er hjemtaget af det Grønlandske Selvstyre.